

2025 m. balandžio 24 d. Molodižnėje (Odesos sritis) atidaryta pirmoji naujai pastatyta požeminė slėptuvė. Daugiau nei 700 vaikų turės galimybę saugiai grįžti į mokyklą ir mokytis gyvai. Slėptuvė suprojektuota ir pastatyta per mažiau nei vienerius metus. Modernus statinys bus naudojamas ne tik kaip antiradiacinė slėptuvė, bet ir kaip požeminė mokykla, kultūros bei jaunimo centras.

Programą „Naujų slėptuvių statyba Ukrainos mokykloms“ inicijavo ir finansavo Europos Sąjunga bei Lietuva. Taip pat prie programos įgyvendinimo finansiniu įnašu prisidėjo ir Airijos vyriausybė. Slėptuvės statyboms skirta 2,4 mln. eurų ir 75 tūkst. eurų įrangai bei baldams.

Atidarymo renginyje dalyvavo vietos bendruomenė, taip pat Ukrainos švietimo ir mokslo ministras Oksenas Lisovas, Airijos Europos reikalų ir gynybos ministras Thomas Byrne, Lietuvos užsienio reikalų viceministras Sigitas Mitkus, ES atstovybės Ukrainoje Bendradarbiavimo vadovas Stefanus Schleuningas, ir Lietuvos ambasadorė Ukrainoje Inga Stanytė-Toločkienė.

„Dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą tūkstančiai vaikų neteko saugumo ir stabilumo, be kurių neįmanomas mokymasis ir visavertė raida. Ši nauja slėptuvė Molodižnėje, tai Europos Sąjungos atsakas, siekiant sukurti saugią aplinką, kurioje būtų galima toliau siekti išsilavinimo“, – teigia Stefanus Schleuningas, Europos Sąjungos delegacijos Ukrainoje Bendradarbiavimo vadovas.

Ukrainos švietimo ir mokslo ministras Oksenas Lisovas pabrėžia, kad dėl Rusijos invazijos kas septinta Ukrainos mokykla buvo sugriauta arba apgadinta, o net 430 000 mokinių neturi galimybės mokytis gyvai.

„Vaikų saugumas ir kokybiškas švietimas – mūsų prioritetai. Šiuo metu Ukrainos valstybės biudžeto lėšomis statoma daugiau nei 100 požeminių mokyklų. Kiekvienas mūsų partnerių indėlis į švietimo infrastruktūros atkūrimą yra nepaprastai svarbus. Europos Sąjunga, Lietuvos ir Airijos vyriausybės – mūsų strateginiai partneriai, nuosekliai prisidedantys prie Ukrainos švietimo stiprinimo. Esame dėkingi už jų nuolatinę paramą ir investicijas dėl mūsų vaikų saugumo“, – tvirtina ministras.

Skaiciuojant ketvirtuosius Rusijos plataus masto karo prieš Ukrainą metus, švietimo ekspertai pastebi reikšmingus mokymosi praradimus. Anot fondo „SavEd“ tyrimo, mokytojai, tėvai ir mokiniai oro pavojaus signalus Ukrainoje nurodo kaip didžiausią kliūtį mokymuisi. Nenutrūkstamas ugdymo procesas, net ir oro atakų metu, gali vykti tik požeminėse mokyklose.

„Kiekviena slėptuvė, kurią statome kartu kaip „Europos komanda“, stiprina Ukrainos atsparumą, atkuria kasdienį gyvenimą ir suartina mus kaip Europos partnerius. Ši erdvė taps ne tik slėptuve, bet ir vilties, švietimo bei bendruomenės atsigavimo simboliu, tiesiančiu kelią į bendrą europinę ateitį“, – sako Lietuvos užsienio reikalų viceministras S. Mitkus.

Centrinė projektų valdymo agentūra (CPVA), kuri įgyvendino šį projektą, siekė užtikrinti, kad statoma slėptuvė atitiktų visus šiuolaikinius požeminių slėptuvių – mokyklų reikalavimus. Čia įrengtos 24 skirtingos paskirties klasės, kur veikla galės būti vykdoma ir karo, ir taikos metu.

Atidarymo metu taip pat buvo pasirašytas bendradarbiavimo memorandumas tarp CPVA ir Velykodolynskos gyvenvietės tarybos dėl saulės elektrinių įrengimo Molodižnės licėjuje. Tai dalis Lietuvos programos, kurios tikslas – aprūpinti mokyklas, ligonines ir kitus svarbius objektus Ukrainoje saulės energijos sistemomis.

